

Для розроблення нових засад структурування даного курсу нами використано роботи психологів Г. Крайга, Ж. Піаже, І. Лейтеса. Досліджені погляди на це питання зарубіжних (Ф. Ратцель, А. Вебер, М. Баранський та В. Максаковський) та вітчизняних (Л. Вішнікіна, О. Надтока, О. Топузов, А. Шуканова) вчених.

Нами встановлено, що структурування навчального матеріалу навчального предмета «географія» в загальноосвітній школі має враховувати той аспект, що навчальний процес постійно поповнюється інформацією про зміни, які відбуваються у сучасному світі. Тому сучасний учитель, формуючи інтерес учнів до нової інформації, створюючи умови для формування у них сучасної цілісної наукової географічної картини світу, повинен володіти універсальним інструментом впливу на навчальний процес. Це дозволяє зробити структура курсу, яка дає можливість виокремити найактуальніші питання предмета, що стосуються особистісного зростання учня. Важливими елементами структури курсу «Суспільна географія світу» повинні стати питання глобалізації та національної ідентифікації, а також ролі особистості на їх тлі.

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ ДО ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ В КОНТЕКСТІ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ

Н. О. Гончарова

Метою шкільної географічної освіти, визначеною у проекті Концепції географічної освіти в основній школі за редакцією колективу авторів-розробників лабораторії географічної і економічної освіти, є створення умов для розвитку учня як суб'єкта географічного пізнання, дослідника і творця власної особистості, свідомого громадянина України на основі формування ключових і предметних географічних компетенцій.

Понятійно-категоріальний апарат Концепції передбачає оновлення й засобів навчання, які у поєднанні зі словом вчителя формують в учнів досвід пізнавальної та практичної діяльності, набуття ключових компетенцій.

Впровадження у навчально-виховний процес з географії в основній школі методики диференційованого підходу щодо розроблення і використання дидактичних матеріалів підвищується за умов, якщо забезпечено дидактико-методичну готовність вчителів до введення педагогічної новації.

На нашу думку, у здійсненні диференційованого підходу щодо вибору, розробки і використання ДМ вирішальним є рівень підготовки вчителя, який включає: стаж роботи; педагогічний досвід; творчий підхід і бажання створювати нове; вміння використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології у навчальному процесі з географії; наукова зрілість (обмін досвідом під час відкритих уроків, семінарів, нарад, конференцій, олімпіад всіх рівнів, тренінгів, майстер-класів, курсів підвищення кваліфікації; самоосвіта).

Для перевірки результативності нашого дослідження ми вибрали вчителів, які володіють методикою викладання предмета, знають специфіку роботи з різними видами дидактичних матеріалів, мають стаж педагогічної діяльності понад 5 років, під час проведення уроків вміло поєднують різні форми і методи навчання, готові до впровадження педагогічних нововведень.

Матеріали дослідження було впроваджено у навчальний процес підготовки студентів спеціальності 6.040104 «Географія» на базі Інституту природничо-географічної освіти та екології НПУ ім. М. П. Драгоманова під час лекційних і семінарських занять, серед вчителів географії в Інституті післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка та Хмельницькому обласному інституті післядипломної педагогічної освіти Хмельницької області.

Як підсумок зазначимо, що єдиної моделі проведення всіх без винятку уроків немає і бути не може. Вчитель, ознайомившись з різними формами і методами навчання, а також принципами роботи на уроці, прагне не бездумно відтворювати методичну інформацію, а відбирати необхідне, враховуючи особливості учнівського колективу, свої можливості та свій особистий досвід, навчально-методичне забезпечення кабінету географії, наявні дидактичні матеріали тощо. Творчо перероблений методичний матеріал дозволяє йому розробити і свою власну методику викладання.